

RESSÒ *de* MONTBAU

Revista independent d'Horta Guinardó
Número 15

Any 7 Època IV
Abril 2023

Una caserna republicana al recinte Mundet durant la Guerra Civil *Ramon Naya Ortega* — Les fonts de Montbau *Joan Andrés* — Una escultura icona del seu temps *Assumpta Pérez* — Taller de escritura *Alexandra Vihovici i Fina Martín Vargas* — Entrevista a Cris Bolívar i Ricard Rotllan *Joan Andrés* — Xerrades que curen *Àltime* — Agenda de primavera — Receptes de cuina *Maria Ayora, Clara i Rosa Lobede, i Isabel Pulido* — Notícies *Anna Camón* — Imatges que valen més que mil paraules *Av Montbau* — Tornant pel camí de Sant Gebrià *l'Hort d'en Tomàs*

RESSÒ DE MONTBAU

Revista independent
d'Horta Guinardó

Número 15

Any 7 Època IV

Abril 2023

EQUIP DE REDACCIÓ

Joan Andrés

Marta Corella

Neus Moyano

Núria Planchart

Anna Román

Narcís Serrats

COORDINACIÓ

Neus Moyano i Marta Corella

COL·LABORADORS HABITUALS

Associació de Veïns

Fernando Marzá: Arquitectura

EDICIÓ I CORRECCIÓ

Marta Hernández Pibernat

DIRECCIÓ D'ART I DISSENY GRÀFIC

Clara Gràcia Closa

Narcís Serrats Mata

IMPRESSIÓ

DBcoop, sccl

DISTRIBUCIÓ

DROPEL XXI, S.L.

PUBLICITAT I ESPONSORITZACIÓ

Narcís Serrats

639 77 13 62

associacioveinsmontbau@hotmail.com

CARTES DELS LEOTORS

Si voleu col·laborar amb la revista, fer-nos arribar comentaris, queixes, fotos antigues o curioses del barri, etc., us podeu posar en contacte amb nosaltres mitjançant l'adreça de correu electrònic

ressodemontbau@gmail.com

i el telèfon de l'Associació de Veïns,

639 77 13 26

DISTRIBUCIÓ DE LA REVISTA

La revista es distribueix gratuïtament a casa vostra. A més a més la podeu trobar a la Biblioteca Albert Pérez i Baró, al Local Social i a la Sala Polivalent de Montbau.

NOTA DE LA REDACCIÓ

La responsabilitat dels articles i les opinions publicats correspon de manera única i exclusiva als seus autors.

DIPÒSIT LEGAL

B-18795-2017

ISSN

2565-1706

TELÈFONS D'INTERÈS

Associació de Veïns 93 428 29 34

CAP Sant Rafael 93 428 95 41

Farmàcia Esplanada 93 428 27 29

Farmàcia Esquerrà 93 428 39 95

Farmàcia Ortopèdia Montbau 93 428 01 94

PORTADA

Tancament de l'oficina de La Caixa a Montbau, Pablo Mateo

Ajuntament de
Barcelona
Districte
d'Horta-Guinardó

ÀLTIMA

LA IMPORTÀNCIA DE SABER ACOMIADAR-SE

En els últims mesos Montbau ha vist com dos dels seus referents deixaven de donar servei i el barri quedava una mica més orfe, una mica més abandonat.

Amb molta tristesa, vam saber que el Xavi estava a punt d'abaixar per sempre la persiana del seu petit quiosc. Com ha passat cada cop que s'ha jubilat un veí o una veïna de Montbau amb negoci al barri, tots vam sentir una pessigada al cor i una estranya sensació de sentir-nos una mica orfes perquè, tot i que en aquesta vida ningú és imprescindible, algunes persones són irremplaçables. Entenem la decisió, sabem que el Xavi ha fet el possible perquè el barri no es quedés sense quiosc i sobretot reconeixem que es mereix un descans i poder gaudir d'una nova etapa. Però, com que el éssers humans som egoistes de mena, en el fons (o no tant en el fons) ens agradaria que tots aquells veïns i veïnes que al seu dia van donar vida a Montbau gràcies al seu petit gran comerç, continuessin darrere el seu petit taulell. Ens agradaria veure'ls a la porta de la botiga esperant que algun veí o veïna es parés una estoneta a fer petar la xerrada i arreglar el món. O simplement que fossin allà per llançar-nos a l'aire un «Bon dia».

En el segon cas, podríem dir que encara ens falten les paraules per definir com ens sentim després que una entitat bancària, de cuyo nombre no quiero acordarme, decidís tancar l'oficina de Montbau d'una manera pràcticament fulminant i sense avís previ a la majoria dels seus clients.

No sé què ens enerva més: que hagin tancat l'oficina del barri, sense tenir en compte que la majoria dels clients són persones que hi anaven de manera regular i puntual per fer les seves gestions, o que ho hagin fet sense cap mena d'avís (molt poques persones han rebut notificació). Sembla que els habitants de Montbau no som prou dignes per rebre una petita explicació de l'entitat on tenim dipositats els nostres diners, els estalvis i la confiança.

«Tu ets l'estrella», «Escoltar, parlar, fer», «Ser els primers és estar amb tu», «Estar a prop de les persones per a tot allò que importa», «Tu i jo. Nosaltres». Aquests són alguns dels seus eslògans dels últims anys... Els hauria de caure la cara de vergonya.

Afortunadament, no tot han estat adeus. En els últims mesos també hem donat la benvinguda a nous comerços. Alguns amb cares amigues que estem encantats de tornar a tenir pel barri! Gràcies!

En fi, amb els ànims encara encesos reflexiono sobre com n'és d'important saber marxar, saber dir adeu. En tots els àmbits i en totes les situacions en què ens trobem al llarg de la vida. S'ha de fer de cara, amb sinceritat i honestedat, amb elegància i amb un somriure.

Això marca la diferència entre marxar com un senyor per la porta gran... o com un truà per la porta del darrere.

CONTINGUTS

CARRER ARQUITECTURA

Aquesta secció parla de la història, l'arquitectura del barri i del seu patrimoni.

06.

Una caserna republicana al recinte Mundet durant la Guerra Civil
per Ramon Naya Ortega

10.

Les fonts de Montbau
per Joan Andrés

CARRER POESIA

Aquí incorporem tots aquells projectes artístics i poètics que es desenvolupen al barri o pels seus habitants.

16.

Una escultura icona del seu temps *per* Assumpta Pérez

20.

Taller de escritura:
Más allá de tu sombra
per Alexandra Vihovici, i
Patio de colegio
per Fina Martín Vargas

CARRER HARMONIA

*Propostes relacionades
amb la gent del barri, les
seves botigues i oficis.*

22.

Entrevista a Cris
Bolívar i Ricard Rotllan
per Joan Andrés

26.

Xerrades que curen
per Àltime

30.

AGENDA DE PRIMAVERA
*Trobareu la programació
del trimestre.*

32.

Receptes de cuina
per Maria Ayora, Clara
i Rosa Lobede

36.

NOTÍCIES

*Aquí trobareu totes les
novetats més importants i
els esdeveniments que hi han
succeït darrerament al barri,
per* Anna Camón Gaya

38.

BÚSTIA OBERTA

*Donem veu als nostres
lectors a què expressin
les seves opinions.*

Imatges que valen
més que mil paraules
per Av Montbau

40.

Tornant pel camí
de Sant Cebrià
per l'Hort d'en Tomàs

És ben coneguda la història del Recinte Mundet i dels usos que han tingut els seus edificis des que se'n van començar les obres ara fa noranta-cinc anys, el 1928. Passejant per aquest recinte podem veure diferents plafons del Memorial Democràtic que ens recorden un dels episodis més foscos d'aquest indret: el seu ús com a camp de concentració el 1939, poc després de l'ocupació de la ciutat de Barcelona per les tropes del general Franco. Els mateixos plafons també ens recorden que el dictador va inaugurar les Llars Anna Gironella de Mundet gairebé vint anys després, el 1957. Així s'esborrava de la memòria el camp de presoners i s'edulcorava la imatge del règim, de manera que la imatge d'aquest recinte ha quedat, sota l'ombra del franquisme, vinculada a les Llars i no pas al camp de concentració.

Text per

RAMON NAYA ORTEGA

historiador, documentalista

i investigador del projecte

SIDBRINT de la UB

*Soldats a la coberta
de l'edifici inacabat
del Teatre*

CARRER ARQUITECTURA

Fotografies per

WALTER REUTER ©

FONDO GUILLERMO

FERNÁNDEZ ZÚNIGA.

UNA CASERNA REPUBLICANA AL RECINTE MUNDET DURANT LA GUERRA CIVIL

Però si anem enrere en el temps, trobem que aquests edificis també tenen un passat republicà. Sabem, i està documentat, que a l'estiu del 1938, després d'uns bombardejos de l'aviació franquista sobre la ciutat de Barcelona, el poc que s'havia construït del pavelló de Ponent (actual edifici del Teatre) va passar a ser un magatzem de bidons de combustible. I abans de ser un magatzem?

*Fent formació
sobre la coberta de
l'edifici del Teatre.*

Per informació oral ens ha arribat fins als nostres dies que aquests edificis van ser utilitzats com a caserna militar republicana. Aquest episodi fins ara ha estat poc documentat, per no dir gens. De fet, fins ara només sabíem, per testimonis de l'època, que aquests edificis van ser utilitzats com a caserna militar de manera esporàdica durant la Guerra Civil. En el meu cas, el testimoni amb qui vaig parlar va ser el senyor Just Hiniestrosa. Ell em va explicar que hi havia hagut una caserna militar republicana als actuals edificis de Llevant i del Teatre, i les vivències i algunes anècdotes del seu pare, Justo Hiniestrosa Navalpotro, que treballava allà durant aquell període.

Després d'un rigorós treball d'investigació d'arxiu i d'hemeroteca, podem documentar per primera vegada quin ús va tenir el recinte com a caserna, quan va ser i qui va estar aquarterat entre aquells murs encara en construcció.

Això establert, podem assenyalar un aspecte prou important, atès que exactament un any abans que acabés la guerra, l'abril del 1938, un contingent de joves de la coneguda com la Lleva del Biberó es preparava en aquesta caserna per a la que havia de ser una de les batalles més cruentes i llargues de la guerra, la Batalla de l'Ebre, sense oblidar els que van ser destinats al Front del Segre,

1. Fent formació sobre la coberta de l'edifici inacabat del Teatre i al fons el de Llevant, encara en construcció.

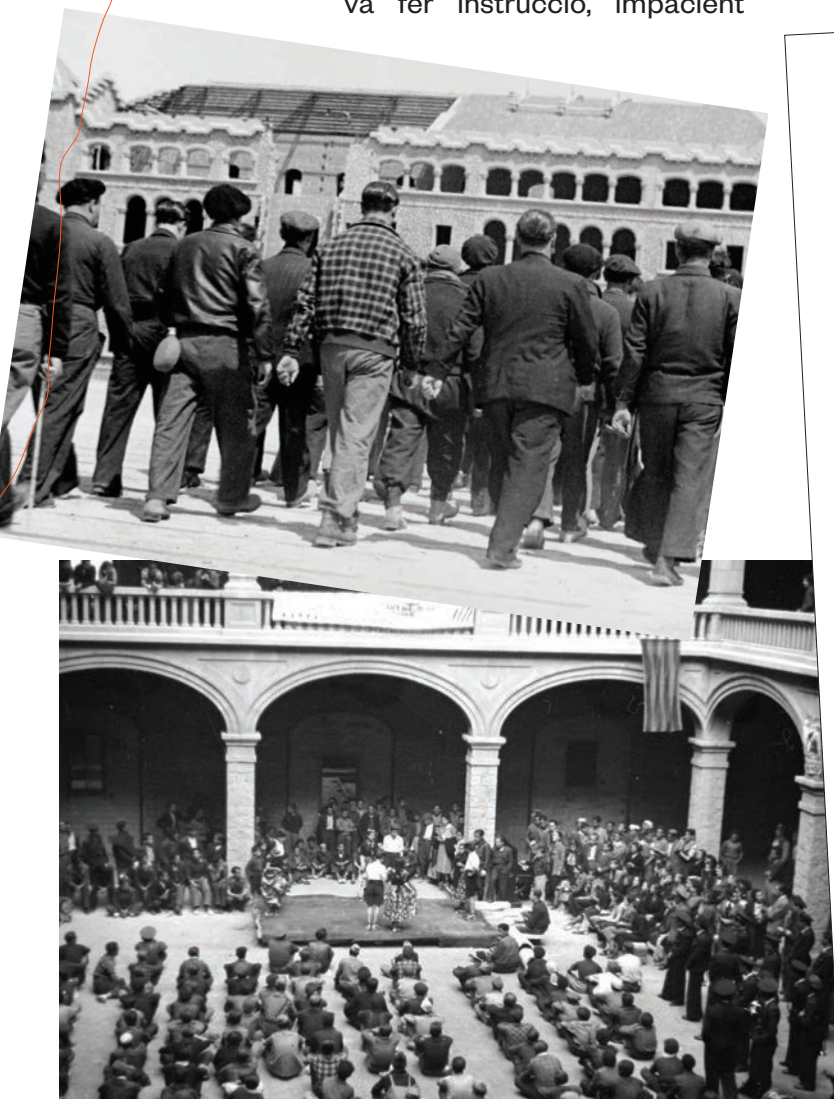
2. Claustre de l'edifici de Llevant. A la pancarta s'hi llegeix: «La nostra Catalunya ni els seus fills hem nascut per a ésser esclaus. Volem ésser lliures».

tan infernal i patibulari com el de l'Ebre. Així ho testimonien les fotografies on veiem aquests joves fent instrucció sobre la coberta de l'inacabat Pavelló de Ponent (actual Teatre). Revisant la premsa de l'època, trobem un article publicat a La Vanguardia el dia 1 d'abril del 1938 on es recull la visita que fan l'Aliança de la Dona Jove i la Unió de Muchachas de España als joves aprenents de soldat, i el seguit d'actes que van tenir lloc aquell dia.

A més, s'ha d'indicar que en un breu període de dos anys aquests edificis van passar de caserna de l'Exèrcit Popular a camp de concentració franquista. Podríem imaginar-nos un lúgubre viatge d'anada i tornada d'aquells nois: un d'aquells joves que va fer instrucció, impacient

per anar al front amb vocació, encara infantil, d'heroï, o amb el convenciment de lluitar per un món més igualitari, just i solidari, en definitiva, un món millor; aquest mateix noi que perd la innocència a la batalla però té la sort que no han tingut molts dels seus companys de sobreviure a la guerra; aquest mateix noi que ja no és ni tornarà a ser el mateix, però que torna al mateix edifici per ser-hi empresonat amb un futur incert.

És per tot això que podem dir que el recinte de Mundet és un dels escenaris de la Batalla de l'Ebre i la primera etapa dels espais i recorreguts memorialistes que hi tenen relació, i especialment de memòria dels nois de la Lleva del Biberó.

CRONOLOGIA:

- 1 d'abril del 1938: visita als nois de la Lleva del Biberó a la caserna on fan instrucció.
- 25 de juliol del 1938: inici de la Batalla de l'Ebre, on molts d'aquests nois són massacrats.
- Agost del 1938: ús del pavelló de Ponent com a magatzem de bidons de combustible per evitar els atacs aeris. Els nois ja són al front.
- 16 de novembre del 1938: fi de la Batalla de l'Ebre. El que queda de l'exèrcit republicà va reculant sense poder aturar l'avanç feixista sobre Catalunya.
- 26 de gener del 1939: Barcelona és ocupada per les tropes franquistes.
- 10 de febrer del 1939: l'edifici de Llevant comença a funcionar com a camp de concentració de presoners.
- 1 d'abril del 1939: finalitza la guerra.
- Darrer dia d'abril del 1940: es tanca el camp de concentració.

LES FONTS DE MONTBAU

*Text i imatges per
JOAN ANDRÉS*

Els turons que formen l'arc de la serra de Collserola on està situat Montbau aporten aigua als torrents que travessen el barri i proporcionen un bon cabal a la capa freàtica, cosa que es reflecteix en la gran quantitat de fonts naturals, mines i pous que hi ha en el seu recorregut. Les finques que hi havia aquí (can Barret, can Frares, can Gallart i la Granja Nova) aprofitaven aquesta aigua per als horts, els jardins, els llacs artificials, les cascades... Aquesta profusió de fonts s'explica perquè la roca que predomina a Collserola és la llicorella, que actua com una capa impermeable.

De les prop d'una dotzena de fonts que hi havia, algunes han desaparegut i d'altres són poc conegudes, però n'hi ha unes quantes d'encara actives, com la font de la Llet, que ja tenia fama al segle XIX per les virtuts que se li atribuïen.

ELS TORRENTS

El torrent d'en Duran, o torrent de Sant Cebrià, discorre entre els turons del Trac, de Valldaura, de Sant Medir i de la Magarola, on neixen les fonts de la Meca, de la Serp i de la Pedrera. En arribar a l'ermita de Sant Cebrià i Santa Justina, rep les aigües del torrent de la font de la Llet, provinent del turó de Santa Maria, on brollen les fonts de la Llet i de Sant Cebrià. Passada l'ermita hi ha les fonts del camí de Sant Cebrià i la de can Llong, i més avall hi havia les fonts de Mundet i de can Gallart.

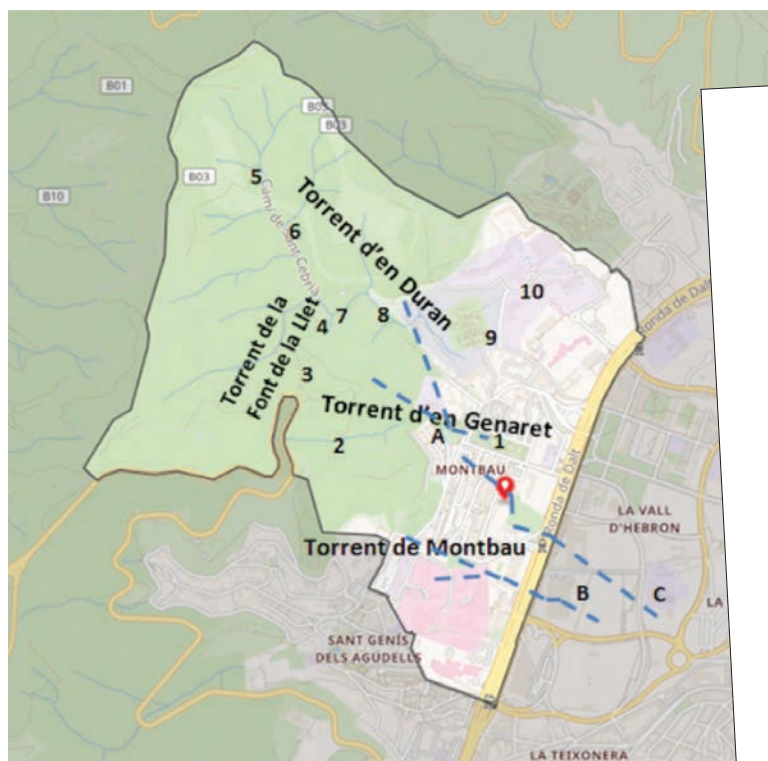
El torrent d'en Genaret, o torrent de Pomaret, neix a la serra dels Agudells, per sota del revolt de la Paella de la carretera de la Rabassada, on brollen les fonts de la Cabra i de can Barret, i seguia baixant per l'actual carrer Poesia.

El torrent de Montbau, o torrent de la Granja, neix a la serra dels Agudells, entre Montbau i Sant Genís dels Agudells, i baixava per l'actual carrer Arquitectura. A can Safont (antiga masia, ara molt transformada, a la cantonada dels carrers Natzaret i Saldes), prop de l'església de Sant Genís dels Agudells, hi havia una font, que era l'única aigua viva que quedava al barri homònim. A la part baixa del torrent, ja al barri de la Clota, hi havia la font d'en Marcel·lí, que va desaparèixer amb la construcció del complex olímpic de la Vall d'Hebron i la Ronda de Dalt.

Els tres torrents discorrien per sobre del Pavelló de la República, on hi ha el monument als Mistos, i formaven la riera d'en Marcel·lí, que anava a parar a la riera d'Horta, la més important del Pla de Barcelona, on les bugaderes rentaven la roba que portaven de la ciutat.

LES MINES

A més de la mina de can Barret, el subsòl del que ara és Montbau estava travessat per dues mines, la de la Granja Nova i la Saulonera, que alimentaven les basses de Martí-Codolar. La primera tenia dos ramals, un que s'iniciava on hi havia la Granja Nova (on actualment hi ha l'edifici de Traumatologia de l'Hospital Vall d'Hebron) i l'altre a la part alta de l'actual carrer Arquitectura, que s'ajuntaven entre els actuals edificis General i Maternoinfantil de l'Hospital, i arribaven a alimentar dues grans basses, una de circular i una altra de quadrada, entre la Granja Nova i la Granja Vella. La mina Saulonera començava a la part alta de l'actual carrer Poesia, travessava el barri en diagonal fins a prop de l'edifici Maternoinfantil i arribava a la Granja Vella de Martí-Codolar.

- A. Mina Can Barret
- B. Mina de la Granja Nova
- C. Mina Saulonera

- 1. Font de Can Barret
- 2. Font de la Cabra
- 3. Font de la Llet
- 4. Font de Sant Cebrià
- 5. Font de la Meca
- 6. Font de la Serp i font de la Pedrera
- 7. Font del camí de Sant Cebrià
- 8. Fonts de can Llong
- 9. Font de can Gallart
- 10. Font de Mundet

Us proposem un recorregut per aquestes fonts:

1. Font de can Barret

Abans de la construcció del barri, a la zona ja hi havia un mas que es deia can Barret, situat entre els torrents d'en Genaret i d'en Duran. Al segle XVIII era un mas rural que es deia can Gelabert, després va ser can Generet, i el 1851 l'adquireixen Francesc Barret i Druet i la seva esposa Constància Carafi i Foyé, que el converteixen en un mas senyorial i hi construeixen uns magnífics jardins, templets, estanys i jocs d'aigua. Als jardins de can Barret es van conèixer Aristides Moragas i Barret, de can Frares, i Consol Barret i Carafi, de can Barret, i es van casar el 1863 a la capella de can Frares (can Frares va ser enderrocat el 1973, en una remodelació del recinte de Mundet). El seu fill, Francesc Moragas i Barret, va ser el fundador de la Caixa de Pensions.

La font, que sorgia a la fondalada del barranc del torrent d'en Genaret, procedeix d'una mina que té dos ramals, un d'uns cent vint metres de llarg anant cap al revolt de la Paella, i l'altre molt més llarg, en direcció a l'ermita de Sant Cebrià i possiblement més enllà. Quan es va construir el barri, l'any 1961, el carrer Vayreda va cobrir parcialment el barranc, i la font va quedar una mica més amunt d'aquest carrer. Ja aleshores era molt popular entre la gent del barri, i també entre els taxistes barcelonins, que hi anaven a omplir garrafes.

Quan es va construir la segona fase de Montbau, es va enderrocar can Barret, es va reomplir el torrent i es va enjardinar. Es van crear així els jardins de Montbau, popularment coneguts com a jardins Poesia, dissenyats per l'arquitecte Joaquim Maria Casamor, director de Parcs i Jardins de Barcelona. L'Ajuntament pretenia anul·lar la font, però la pressió veïnal, amb manifestacions incloses, va aconseguir preservar-la.

Aleshores la font es va traslladar uns cent metres més avall, a l'emplaçament actual, enmig dels jardins, amb una construcció de totxo i dos brocs per facilitar la recollida de

l'aigua, amb l'escut de la ciutat esculpit en marbre i coberta per una pedra plana inclinada amb la inscripció «Mina Can Barret». Hi va haver un intent posterior de l'Ajuntament d'enviar l'aigua de la font a la claveguera i fer que hi brollés aigua de la xarxa urbana, però en Josep Sala, veí de Montbau, que treballava a la Unitat d'Aigües de l'Ajuntament de Barcelona, va convèncer el seu cap de mantenir l'aigua de la font. És una de les poques fonts naturals que queden dins del perímetre urbà.

És l'única de les 1.724 fonts de beure que hi ha a la ciutat que no disposa de comptador d'aigua potable, per aquest motiu l'Ajuntament hi va posar un rètol que diu «Aigua sense garantia sanitària». Periòdicament la Unitat d'Aigües de l'Ajuntament n'analitza l'aigua i sempre ha resultat potable. El seu cabal, però, ha disminuït sensiblement els darrers anys. L'estiu del 2018 era de 90 litres/hora.

2. Font de la Cabra

La font de la Cabra, o de la Cabreta, estava situada a la capçalera del torrent d'en Genaret, sota el revolt de la Paella, en una corba del camí que va de la pedrera de Montbau a l'ermita de Sant Cebrià i Santa Justina. Fa uns anys va deixar de brollar, possiblement a causa de la construcció del túnel que uneix les xarxes del Ter i el Llobregat, que subministren aigua potable a les

poblacions de l'Àrea Metropolitana. La construcció d'aquest túnel va trencar alguns aqüífers, cosa que va deixar sense aigua diverses fonts. Actualment la font està amagada per la vegetació.

3. Font de la Llet

En una clariana del camí que puja des de l'ermita de Sant Cebrià i Santa Justina fins al revolt de la Paella hi ha la font de la Llet. La font té tres brocs encastats al marge de pedra arrebossada, no gaire cabalosos: el principal raja 26 litres/hora, l'altre està arran de terra i en surt molt poca aigua, i el tercer ja no raja. Una placa adverteix que l'aigua no és potable, però ja d'antic tenia fama de ser guaridora de molts mals. A mitjan segle passat un veí del barri d'Horta, l'Isidret, hi pujava cada dia ben d'hora al matí amb unes quantes garrafes a coll, i en tornar al barri ja l'esperaven per comprar-li l'aigua.

4. Font de Sant Cebrià

Més avall de la font de la Llet, entre can Carlets (antiga masia que ara es dedica al conreu de mandarines) i l'ermita de Sant Cebrià i Santa Justina, hi ha una mina amb estructura de pedra a l'exterior i roca i maons a l'interior, amb l'aigua canalitzada fins al safareig que hi ha al costat de l'ermita. Antigament a la

sortida de la mina hi havia un abeurador de pedra per als cavalls.

El seu cabal és de 100 litres/hora. Aquest cabal i el d'altres fonts de Collserola es va mesurar abans de la construcció del túnel de les aigües Ter-Llobregat, per poder comprovar si l'obra afectava els aqüífers de les fonts. En aquest cas el cabal no va variar.

A l'ermita, d'origen preromànic, es diu que s'hi van allotjar sant Francesc d'Assís al segle XIII i sant Ignasi de Loiola al segle XVI; fra Bernat Boïl, en tornar del segon viatge a Amèrica amb Cristòfol Colom, hi va presidir una comunitat de frares mínims. Al segle XIX els veïns d'Horta hi feien aplecs i festes amb balls de sardanes i actualment els veïns de Montbau hi fan un aplec per la festa major.

La finca on hi ha l'ermita pertany a la família Desvalls i arriba des del revolt de la Paella fins més amunt de l'escola Baloo. Els ermitans actuals (des de fa quaranta-cinc anys), la família Fonts i Fàbregas, hi tenien una terrassa de bar, que van tancar fa molts anys a causa dels impostos. Mostren molt amablement l'ermita a qui ho demana.

5. Font de la Meca

Dalt de tot del camí de Sant Cebrià hi ha la font de la Meca, al costat de l'antiga casa de la Meca. La font està en mal estat, la pica està trencada i ara l'aigua es recull en una galleda.

6. Font de la Serp i font de la Pedrera

A mig camí entre la font de la Meca i Sant Cebrià, on queden les restes d'una antiga pedrera, hi havia la font de la Serp, que a causa d'unes obres va quedar enterrada; actualment s'hi forma un gran bassal per l'aigua que hi aflora. En èpoques de sequera es pot veure l'antiga font, tot i que està enmig d'un canyissar.

Prop d'aquesta font, a la mateixa pedrera, hi havia la font de la Pedrera, que també formava una bassa al seu voltant. Actualment només es reconeix per la humitat que s'observa a terra.

7. Font del camí de Sant Cebrià

A la fondalada del torrent d'en Duran, una mica més avall de l'ermita de Sant Cebrià, hi ha una antiga caseta de maó que en deien Motor. Aquí es recollia l'aigua del torrent i, a través d'una canalització de ceràmica, es portava l'aigua fins al llac de Mundet.

Uns deu metres més avall, a la riba dreta del torrent, hi havia una font que ara està colgada, molt probablement degut a la construcció de la pista del camí de Sant Cebrià, ja que antigament el camí pujava per l'altra riba del torrent i aquí hi havia un pont de pedra. El 2007, l'Associació Fes Fonts Fent Fonting, que és un grup de voluntaris que es dediquen a la recuperació i el manteniment de les fonts de Collserola, va desenterrar la font i va constatar que la pica de pedra seguia en bon estat. Van acoblar una mànega al brollador per fer que l'aigua arribés a la llera del torrent i van tornar a cobrir la font, ja que per la seva situació és difícil evitar que les terres la tornin a colgar. Actualment en raja molt poca aigua.

8. Fonts de can Llong

A l'encreuament del torrent d'en Duran i la pista que va del camí de Sant Cebrià fins on hi havia hagut el merendero de la Manya, que anteriorment es deia Botellones, hi ha la senzilla font de can Llong, que cal reparar cada cop que baixa una torrentada.

Al seu costat hi ha una font antiga, amb les restes de la volta de maons que la cobria. Aquesta ja no raja, però encara hi aflora aigua, que hi forma un bassal.

9. Font de can Gallart

Sota els jardins de can Gallart, ara del palau de les Heures, on hi ha els horts de l'Institut Anna Gironella de Mundet, hi havia una mina que omplia una bassa des de la qual l'aigua es conduïa per túnels per formar cascades i llacs més avall. De tot plegat només en queden les restes de l'escala que baixava cap a la font. Hi ha escrits que esmenten una font de les Heures, que sembla que era on ara hi ha el palau, però no hem pogut esbrinar si era aquesta mateixa font o una altra.

Prop d'aquí hi ha la Font de la Pinça, una escultura de formigó que representa una agulla d'estendre, obra de l'arquitecte Jordi Querol i Piera. En realitat no és una font, sinó que aquí s'acumulava l'aigua del torrent d'en Duran, en una bassa o llac amb forma d'estrella, fins que es va reomplir de terra.

10. Font de Mundet

Per sobre d'on ara hi ha l'Institut Anna Gironella de Mundet hi havia una mina que a la sortida tenia un broc que rajava aigua permanentment. La mina es va tancar als anys vuitanta del segle passat, però encara se'n pot veure la porta metàl·lica.

Han col·laborat en l'elaboració d'aquest article, aportant informació de primera mà, Eugeni Fonts Fàbregas, ermità de Sant Cebrià; Just Hiniestrosa i Maria Antònia Manzanares, que van viure a can Frares i a can Conill, al recinte de Mundet; Josep Sala, veí de Montbau que s'encarregava del manteniment de les fonts de la ciutat a la Unitat d'Aigües de l'Ajuntament de Barcelona, i Juanjo Fernández, historiador i col·laborador de la revista El Pou.

UNA ESCULTURA ICONA DEL SEU TEMPS.

*Creu que presideix
la parròquia de Sant
Jeroni de Montbau
de Josep Pérez, 1977*

UNA CREU DE FERRO FORJAT AMB BIGUES D'ACER

*Text i Imatges per
ASSUMPTA PÉREZ*

Mentre passejo pels carrers i les places del barri se senten els ocells que nien en els jardins del carrer Poesia. I en el seu cant desinhibit i lliure escolto el batec de la història que s'hi va escriure.

Els veïns que van repoblar el barri procedien de diferents estaments socials; eren funcionaris, treballadors per compte d'altri i de professions liberals. Eren dones i homes senzills, però compromesos en la vida comunitària. A finals dels seixanta i en la dècada dels setanta un home de Montbau, en Josep Ramon Pérez, va formar una generació de joves amb els valors escoltes de participar d'una manera activa en la societat.

Quan penso en el pare, en Josep, el Pérez, com el coneixien els del barri, veig l'home que perseguia somnis per aconseguir-los. Va ser un home que es va fer en el context dels moviments socials de l'escoltisme en la resistència i la transició. No per atzar va anar a raure a Montbau, un barri ideat, dissenyat i construït per viure en comunitat i on l'espai urbà i de natura es fonen en harmònica convivència. On els seus carrers tenen noms inspiradors i ens parlen de l'Harmonia, la Poesia, la Música, la Mímica, la Dansa, la Pantomima, l'Arquitectura i l'Escultura. En Josep i família hi anaren a viure l'any 1967, al carrer Mímica, i posteriorment residiren al carrer Ceràmica. El nom del carrer curiosament feia referència a la faceta artesana en què es va forjar en el món del treball. En Josep orfebre s'havia format en l'art i el disseny a l'escola Massana i, en la seva visió artística, l'any 1977 va idear la Creu de ferro forjat i en va fer donació a la parròquia de Sant Jeroni. És una creu de bigues perennes, immutables amb el pas del temps.

En Josep va crear el seu propi taller, que va ser escola de joiers que, en la segona meitat del segle XX, van impulsar una nova concepció de la joia com a obra d'art en si mateixa. El seu concepte de la joia, d'influència avantguardista, s'inspira en les formes orgàniques de la natura i del traç humà.

L'AGRUPAMENT ESCOLTA

La seva faceta artesana no es pot dissociar de l'home pedagog i compromès amb el barri. En la dècada dels anys setanta, en el context de transició i d'efervescència sociopolítica, els canvis socials es van donar abans del final de la dictadura. Les dones i els homes de Montbau havien creat els pilars socials del barri. No va ser únicament un barri residencial, sinó que va ser l'eix vertebral social de totes les generacions que el repoblaren.

Va ser l'any 1967 que en Josep i l'Andreu Bruguera van fundar l'agrupament escolta Pompeu Fabra de Montbau, l'Andreu com a president de l'agrupament i en Josep de cap de colla. En Josep venia dels minyons escoltes; l'home s'havia criat amb la mare i mossèn Batlle li va fer de pare guia. Malgrat el seu recorregut vital entre els escoltes cristians, amb l'Andreu van optar per federar-se a l'AEFF, per tal de garantir que noies i nois poguessin conviure a l'agrupament.

Els minyons escoltes participaven en l'animació del barri, en les festes majors, en les fires de Nadal, i per Cap d'Any feien focs de camp en els quals se sucaven les salsitxes amb una llesca de pa. I l'any 1971 varen fer arribar la Flama del Canigó a Montbau i els minyons escoltes van participar en el relleu que havia de transportar la torxa que havia d'encendre la foguera.

*Penjoll de
Josep Pérez*

CARRER HARMONIA

En aquesta convivència festiva a l'Esplanada i els jardins de Montbau, la música, la mímica i la pantomima es van retrobar en representacions teatrals com la de l'òpera bufa cantada pels minyons escoltes.

Posteriorment es va afiliar a l'AEFF l'esbart dansaire Joan Rigall. Guiat per la Lluïsa Miró, la dansa popular es va ballar a l'esplanada i els jardins de Montbau. Recordem que la Lluïsa Miró també va portar el teatre al local social de Montbau amb Els Pastorets.

Així, els minyons escoltes i els dansaires compartien el local dels baixos del carrer Mímica número 9. Hi va haver minyons que es van convertir en dansaires i dansaires minyons que també anaven a les acampades i a les sortides de muntanya.

La majoria de joves d'aquesta generació han emigrat del barri, però segueixen convocant-se i mantenint l'esperit de comunitat entre ells. Alguns són i han estat noms propis del barri actualment, com en Xavi Sobregués, que recentment ha plegat del quiosc que aixecava persiana cada dia per als veïns del barri. I com l'Eduard Castells, que fa uns anys que ens va deixar. L'un i l'altre, membres components del grup de folk 'Els Troncs', i el Xavi és membre de la Big Band de Montbau.

D'aquesta generació de joves que van formar part del moviment escolta de Montbau, alguns han adquirit nom propi en l'esfera internacional. I entre ells cal fer una menció especial del doctor Josep Baselga i Torres, en Pep per als amics, que ens va deixar el 2021: pioner en el tractament oncològic personalitzat, la seva aportació a la medicina ha preservat moltes vides.

*Arribada de la
Flama del Canigó
a l'esplanada de
Montbau, 1971*

SOM L'AGÈNCIA DEL BARRI T'AJUEM A VENDRE O LLOGAR EL TEU PIS

\ venda \ lloguer
\ administració de finques

Assessors

serveis immobiliaris

931 896 434

\ assessorsbcn.com

ELABORACIÓ ARTESANA I NATURAL

FORNERS
&
PASTISSERS
PUIG

Obrador Propi des de 1916

FORN MONTBAU (l'Obrador)
C/ Àngel Marqués 14-18 | 93 428 26 86

FORN JOANIC
C/ Escorial 6 | 93 284 95 71

FORN L'ESPLANADA
Pl/ Esplanada Montbau 1 | 93 427 57 25

FORN VALL D'HEBRON
C/ Ventura Rodríguez 2 | 93 428 19 95

ZAPA-RÀPID

C/ POESIA 1-5
GALERIES MONTBAU
08035 BARCELONA

MONTBAU

TALLER DE ESCRITURA

*Relato de ALEXANDRA
VIHOVICI*

*Ilustración de
ALEJANDRO ZARAZA
@TALE.ART84*

MÁS ALLÁ DE TU SOMBRA

El nombre del lugar se escribe con una o y una u oscuras. Un lugar en la nueva geografía, esa en la que se ha adentrado con la pérdida. Todavía se mueve mal y teme bajarse en un nombre más desconocido aún, por eso ha salido temprano y va a llegar a su destino dos horas antes. Será un trayecto de tren y ocho paradas de metro. El primer trayecto lo conoce, lo hizo con él muchas veces. Pero en el segundo, igual que para orientarse en la ausencia, está sola, sin mapa.

En el metro ha conseguido un asiento lateral. A cada momento estira el cuerpo para comprobar la línea con las lucecitas rojas sobre la puerta de salida. Se da cuenta de que ocupa más sitio del que le toca. Ella o su inquietud. A su lado se sienta una chica. Habla en portugués con su acompañante. Resulta raro oír hablar portugués en esta ciudad, piensa. Recuerda que hace años –en uno de los primeros viajes que hizo con él–, estuvieron en Oporto. No llegaron a Lisboa. Durante los últimos meses, en el hospital, hablaron a menudo de Lisboa. Irían al barrio del Chiado, a visitar la librería más antigua del mundo. Irían, dijeron, y las palabras se quedaron flotando, ninguno de los dos se atrevió a alcanzarlas.

Necesita abrir la boca para buscar más aire pero la voz anuncia el lugar con las vocales oscuras y entonces se precipita hacia la puerta.

Encuentra que la escalera mecánica no parece una escalera mecánica cualquiera. Empinada, estrecha, y arriba un rectángulo gris. Duda si subir o no. En todas partes, se dice, topa con un brochazo de gris.

Sale de la boca del metro y ve árboles. La referencia era un parque, recuerda. Piensa que cuando la reunión termine habrá oscurecido. Mira el reloj para calcular el tiempo que le llevará atravesarlo a la vuelta. Pregunta a una pareja por el lugar a donde va. No lo conocen pero le señalan una escalerilla disimulada entre los árboles. Vuelve a preguntar a otra pareja. Se fija en que la mujer parece bastante más joven que el hombre. Igual que lo parecía ella, y lo era, dieciséis años más joven que él. ¿Va a la biblioteca? Está cerca, a la derecha... El hombre la interrumpe: Está a la izquierda, un poco más lejos. Se sonríen cómplices. No puede soportarlo y desvía la mirada, se aleja con paso rápido.

Al final de la escalerilla, más allá de los árboles, hay una plaza en el interior de una manzana de edificios. Comercios, una cafetería con terraza, niños, madres, más parejas. Respira hondo y decide aplazar la búsqueda. Para llegar a la terraza pasa delante de una tienda de productos esotéricos. Limpieza y sanación energética, lee, rituales personalizados. No quiere limpiarse, piensa, no quiere desprenderse de... Las amigas, los colegas, los vecinos, todos insisten; por teléfono, en las copas a la salida del teatro, en los viernes de chicas. Las fórmulas varían pero vienen a decir lo mismo: tienes que dejarlo ir.

CARRER POESIA

Pide un café con leche y, excepcionalmente, un cruasán. Tiene hambre. Cocinar para ella sola no le apetece. Además, no sabe. Los últimos tiempos, los del hospital, engullía cremas y sopas de bote. La vida entonces parecía más sencilla. No tenía más que amoldarse a la rutina impuesta por las visitas y el horario de los autobuses. Y estar pendiente de bajar la basura. Una bolsa casi vacía.

Los niños corretean por el centro de la plaza. En las otras mesas las mujeres conversan sin alzar la voz. Se acercan algunas palomas. Las palomas le dan un poco de asco aunque hoy no. Quizás esas palomas amables son una nueva especie, o quizás es ella quien ha cambiado. La indiferencia que se ha instalado con la pérdida.

Introduce la punta del cruasán en el café con leche, pero se olvida de sacarla; la mitad del cruasán se moja, se deshace, cae dentro de la taza y salpica alrededor. Ella no se da cuenta. Está mirando sin pestañear al grupo de hombres en pijama celeste que llega caminando desde un lado de la plaza. Son cuatro. Durante unos instantes no piensa en nada. En la plaza, súbitamente silenciosa, se oye a sí misma jadear.

La camarera se acerca al grupo. Los conoce. Bromean. La plaza regresa a la vida. La realidad se asienta, como su respiración.

Vuelve la vista hacia su taza. Deja el resto del cruasán en la orilla del plato. Saca una toallita del bolso e intenta limpiar las manchas de café con leche de la blusa. Mientras tanto, no pierde de vista a los hombres en pijama, que cuentan chistes y se ríen con ganas. Con demasiadas ganas, se dice. Ha captado la nota falsa y se le hace un nudo en la garganta. Ahora lo recuerda. Al salir del metro, enfrente, había un edificio grande, blanco. La plaza no es más que una prolongación del hospital.

Cuatro hombres con pijamas celestes idénticos. Como uniformes. Cuatro hombres de permiso. Entonces recuerda la mueca traviesa de su cara. *Le régiment part à l'aube* –el regimiento parte al alba–, le soltaba de tanto en tanto con un guiño. El libro de Buzzati sigue en su mesilla de noche. En el costado ahora vacío de la cama. Ella no ha vuelto a abrirlo.

Los cuatro hombres se han marchado y en la plaza se han encendido las farolas. La cita era hace mucho. Todo el mundo se habrá ido, piensa, y le da igual. No ha encontrado el lugar que ha venido a buscar y no lo encontrará. Está en el futuro, un futuro al que no quiere llegar.

Han empezado a recoger las sillas de la terraza. Tendrá que levantarse y atravesar el parque, caminar hasta la boca del metro. Volverá al día siguiente. Y al otro. Un tren y ocho paradas de metro para llegar a la frontera. Adivina que en alguna parte de esa plaza se puede cruzar. Por eso ella debe estar allí. Esperándolo.

PATIO DE COLEGIO

*Relato de FINA MARTÍN VARGAS
Ilustración de ALEJANDRO ZARAZA
@TALE.ART84*

Patio de tierra, ordenado por cuadrantes de frío cemento, donde los juegos se comparten y las meriendas también. Pan con chocolate amargo, que coloreaba los bordes de la boca y teñía de negro los dientes, como en una fiesta de disfraces.

Me llamo María, pero todos me conocen como la hija de la viuda andaluza. Unos lazos negros destacan en mis trenzas rubias, como recordatorio de ser huérfana de padre.

Los días de colegio pasan entre juegos, saltar a la comba, a las gomas, picar cromos y estudiar, hacer redacciones limpias, dictados y presentar cada día los deberes hechos para sacar buenas notas.

La merienda de la tarde es lo mejor del colegio. Primero, la pequeña botella de leche, blanca, tibia, cremosa, que reparten en fila de uno, como un ejército una detrás de la otra, gritando y alborotando hasta que la profesora pone orden. Todas niñas, todas profesoras. Todos los días igual, menos ayer por la tarde.

—¡Recoged vuestra botella y salid de la fila! —ordenó la señorita Cecilia con un tono seco, que estremecía hasta la punta de los pies.

Yo, con la bata de rallas blancas y negras, me colocaba en la fila detrás de mis compañeras. Patio alineado, una fila por clase, bandera ondeando al viento y las señoritas recorriendo cada fila en busca del menor fallo.

Con la boca hecha agua, esperábamos nuestro turno haciendo callar nuestro alboroto interior. Mientras tanto, la señorita Cecilia, desde su autoridad que la hacía parecer muy alta, su nariz aguileña y su mirada fría, inspeccionaba niña por niña.

—¡María, abróchate los botones!

—¡Isabel, compostura, que pareces un marimacho!

—¡Dolores, esa higiene, no quiero piojos en mi clase!

Y así sucesivamente, complacida y estirada, iba dando reprimendas a cada una de las chicas.

Luego de que me llegara el turno en la cola, ya con la botellita blanca en una mano y el pan con chocolate en la otra, me fui corriendo a jugar con mis amigas. Dolores, con sus coletas despeinadas, su carita redonda y esa nariz respingona que siempre moqueaba. Su padre era carpintero y le construyó un patín de cojinetes, que usábamos para tirarnos por la rampa detrás de los lavabos. Isabel, que con su pelo corto, cortísimo, y rizado, y sus maneras bruscas, no entraba en los cánones de señorita. Su madre trabajaba demasiadas horas fuera de casa, ella y sus hermanos se criaban en la calle. Muchas noches cenaba en mi casa.

Cuando estábamos juntas las tres, nos sentíamos completas, fuertes, invencibles. Todo era fiesta en ese momento. Risas que sacuden como terremotos nuestro cuerpo, y el corazón con un latir de trenes.

Esa tarde, como tantas otras, cogimos nuestras meriendas y nos fuimos con el patinete detrás de los lavabos, riendo y gritando.

—¡Quién sube primero! —preguntó Isabel.

—¡Yo! —saltó Dolores—, que para eso es mío el patín. Y en un rápido salto se colocó sobre la madera. Y de inmediato se dejó caer por la empinada pendiente, con la mala suerte de que su cabeza impactó contra la valla de piedra del colegio.

Isabel y yo nos pusimos pálidas, corrimos pendiente abajo al ver que no se movía. Jadeantes, con la cabeza hinchada de mil malos pensamientos, llegamos hasta Dolores. Tenía una brecha en un lado de la cabeza, desde la cual corría un hilito de sangre roja hasta caer en su bata. A su lado el patinete nos miraba retador.

En ese momento apareció la señorita Cecilia; resoplaba por la carrerilla que se había dado, cual perro de caza husmeando la tragedia.

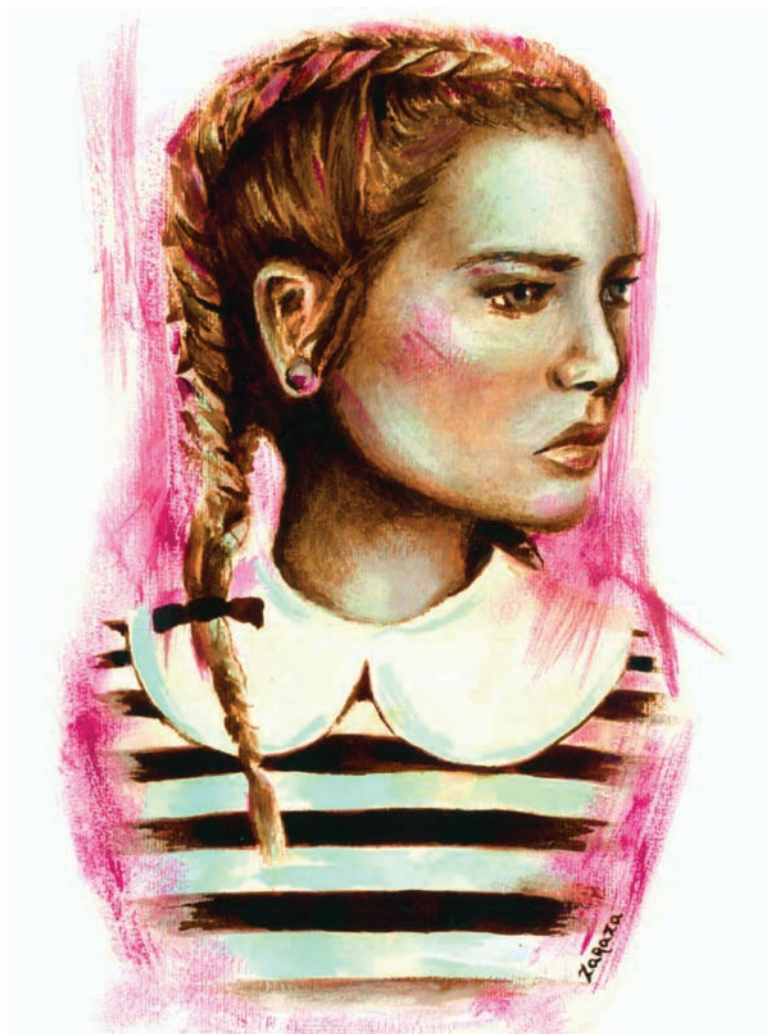
—¿Qué hacéis?! Yo sabía que esto pasaría, sois peor que los salvajes.

—¿Dónde está mi patinete? —preguntaba Dolores bobalicona.

—¡Ni patinete, ni patio! —gritó con un temblor en la barbilla.

La rabia en su mirada crecía como un hinchable amenazador. Y con el rostro enrojecido, sentenció:

—¡Y sin merienda en una semana!

ENTREVISTA A CRIS BOLÍVAR I RICARD ROTLLAN

Text per
JOAN ANDRÉS

Il·lustració per
DIANA GAY
Fotografies de
CRIS BOLÍVAR

Entrevistem la Cris Bolívar i el Ricard Rotllan, que viuen i treballen a Montbau. La Cris, nascuda a Barcelona el 1964, és psicòloga, filòsofa i master coach, la primera a Espanya. Fa trenta anys va fundar l'Essential Institute, d'àmbit internacional i amb base a casa seva, a les Casetes Blanques. El Ricard, la seva parella, nascut també a Barcelona, és mestre budista de vida. Dona classes de ioga i meditació. Va ser monjo budista, investit pel Dalai Lama.

Ressò: Com és que viviu i treballeu a Montbau?

Cris: Jo hi vaig venir fa vint-i-quatre anys. Bé, de fet, quan tenia un o dos anys vivíem aquí, i molts anys després la vida m'hi va tornar a portar. Em va encantar la situació de les Casetes Blanques per la proximitat al bosc, l'aire menys contaminat i més sa, la tranquil·litat del barri i les bones vistes. A més, tot i ser als afores de la ciutat, Montbau ho té tot: estem ben comunicats amb el metro, l'autobús, la ronda, i tenim molt a prop l'escola, el mercat i l'hospital.

Ricard: Jo hi vaig venir fa set anys, quan em vaig casar amb la Cris. Faig les classes aquí perquè és un lloc excepcional, no hi ha soroll, respirem aire pur, i aprofitem el bosc per fer meditacions i passejades.

Cris: Els nostres clients i alumnes també estan encantats de venir aquí. Primer pensen que això és molt lluny, però un cop aquí fan la broma que ho viuen com un «viatge de l'heroi», ja que, com que treballem per a un desenvolupament personal profund, per arribar aquí han de fer un procés espiritual, emocional (es frustren perquè no troben la casa), físic (han de pujar totes les escales), s'ho treballen tot per venir, i quan arriben és com si haguessin fet el cim. (La Cris ho diu rient.)

Aquí és casa nostra, i també el nostre taller, on fem les activitats que ens agraden, pintura, poesia..., i és el centre de l'Essential Institute, on fem les classes i les sessions de coaching presencials.

«Tot el que ens apareix com a negatiu és un regal que ens dona l'oportunitat de veure més enllà del que vèiem» (Cris Bolívar)

Ressò: Cris, què és el Coaching Essencial?

Cris: Coaching és facilitar processos de transformació, de creixement del potencial en els diferents àmbits de la vida de la persona o les organitzacions. Jo soc l'autora de l'essencialitat, que facilita el viatge de l'ego a l'Ésser essencial, i de les seves aplicacions, entre les quals hi ha el Coaching Essencial, que és uncoachingprofunditranspersonal,ol'EnneagramaEssencial, que és una mirada filosòfico-psicoespiritual a l'enneagrama, per generar saviesa i que ajuda a fer el camí cap a la plenitud de l'Ésser. Vaig crear l'Essential Institute, un espai per a la transformació personal, organitzacional i social mitjançant la generació d'espiritualitat, consciència i saviesa.

«El camí espiritual cap a la saviesa és un viatge envers l'estel polar interior. Allà, en aquell espai profund, trobem el nostre or alquímic, un punt de llum de l'Ésser que s'expandeix a tot l'univers» (Cris Bolívar)

Ressò: El Coaching Essencial ha creat escola?

Cris: Sí, tenim formació en Coaching Essencial certificada internacionalment, igual que en Enneagrama Essencial, des del 2005, som pioners. També hem creat les metacompetències, que la Generalitat de Catalunya ha incorporat al Catàleg de Competències i Metacompetències, en l'àmbit del voluntariat, per exemple. Les metacompetències són estats de l'Ésser que van més enllà de les competències tècniques, emocionals o cognitives.

Ressò: Ricard, què vol dir que ets mestre budista de vida?

Ricard: «Mestre budista de vida» és la traducció de la paraula sànscrita Acharya, que vindria a ser l'equivalent en tibetà de Lama, un mestre que té cura de les persones que volen una millora espiritual. Faig classes de ioga, de meditació i d'ensenyament de la filosofia budista. També faig formació de professors de ioga.

Ressò: Com és que et vas fer monjo?

Ricard: Fa quaranta-quatre anys que soc budista, i d'aquests, tretze vaig ser monjo budista. Vaig fer cinc anys de noviciat aquí a Barcelona amb dos lames tibetans, i després vaig anar a Dharamsala, a l'Índia, on vaig fer un retir al monestir del Dalai Lama, després vaig rebre les seves ensenyances i em va ordenar monjo. Ser monjo significa estar fent un treball personal espiritual profund, les vint-i-quatre hores del dia, enfocat a l'estudi i a la pràctica, per alliberar-te del sofriment i les seves causes, així com per generar les causes de l'experiència de la felicitat plena, i oferir-ho als altres com a mestre o com a amic espiritual, per aconseguir l'alliberament universal del sofriment. És com la dita hindú que diu que un cec no pot ajudar un altre cec a travessar la carretera. Primer ha d'alliberar-se un mateix completament per poder ajudar els altres al seu pròpi alliberament.

«L'Ésser es manifesta en perfecta harmonia, desharmonitzar-lo és cosa de l'ego» (Cris Bolívar)

Ressò: Heu aparegut als mitjans audiovisuals?

Cris: Jo soc col·laboradora habitual del programa L'ofici de viure, tant a Catalunya Ràdio com a TV3. També m'han entrevistat diferents televisions i ràdios d'aquí i d'altres països.

Ricard: Jo he tingut diverses participacions interessants, una va ser al programa Divendres de TV3, amb el Xavi Coral, on vaig fer una classe de meditació, i una altra

al Preguntes freqüents (FAQS), que el Ricard Ustrell va venir aquí casa i van filmar a la terrassa, i es veia Montbau. També he col·laborat amb altres televisions, com el Canal Taronja, de la Catalunya Central, i a El 9 TV, i a Catalunya Ràdio he col·laborat molts anys a L'ofici de viure, que és on ens vam conèixer amb la Cris. Hi vaig fer més de cinc-cents programes, que estan gravats als podcasts de Catalunya Ràdio. Una de les sessions del grup d'Amics de L'ofici de viure va ser aquí a casa, que van venir quaranta persones. Abans d'això participava en un programa diari a la nit, que es deia Una nit a la Terra, també de Catalunya Ràdio.

Cris: També vam fer un programa de ràdio propi, Ràdio la mirada essencial, gravat aquí a casa, per a l'emissora de ràdio Construyendo Relaciones, amb invitats de referència en les seves àrees. Ara es pot sentir per podcast des del nostre web.

Ressò: Heu escrit llibres?

Cris: Soc coautora de diversos llibres, com ara Sinergias entre la psicología y el coaching. Ara n'estic preparant un sobre filosofia i coaching i hi he convidat filòsofs de diferents països perquè aportin diferents mirades segons les seves especialitats.

Ricard: He escrit tres llibres: Aprenent a estimar, Minuts de meditació i El libro práctico del yoga, i a més he col·laborat en dos llibres: Diàlegs essencials, del qual també és coautora la Cris, i Reflexiones en torno a la muerte, que van editar els Serveis Funeraris de Barcelona i on parlo sobre la mort des del punt de vista budista.

Ressò: Treballeu junts algun cop?

Ricard: Sí, dins de l'Essential Institute dirigeixo l'espai Thubten Sherab Ling, que en tibetà vol dir «Jardí de l'ensenyament de la saviesa del Buda». A més, el meu nom budista és Thubten Phuntsog, i el de la Cris és Sherab Drölma: vam agafar el primer nom de cadascú per donar-hi el significat que volíem.

Cris: Col·laborem junts en programes de ràdio, tallers, llibres... Formem part de la plataforma Mestres de Vida, que agrupa els mestres qualificats del treball interior catalans.

«Escoltar el silenci de l'Ésser... Escoltar la seva calma... Escoltar l'ànima» (Cris Bolívar)

Ricard: I voldria afegir que les portes del nostre centre estan obertes per a la gent de Montbau, i tots hi sou benvinguts.

XERRADES QUE CUREN

Text i imatges per
ÀLTIMA

PROPERA XERRADA ÀLTIMA:

*«Com tenir cura de les
nostres emocions?»*

A càrrec de Lourdes Martínez, infermera

- Dia: Dimecres 26 d'abril, a les 15.30 h

- Lloc: Espai Montbau (Fundació
Catalunya La Pedrera)

C/ Àngel Marquès, 14-18 (accés pel
C/ Poesia) - 08035 Barcelona

- Accés gratuït amb inscripció
prèvia al telèfon 934 28 05 77

CARRER

Àltima organitza un cicle de ponències als casals de barri a càrrec de la infermera Lourdes Martínez per promoure la salut i el benestar integral de les persones grans.

Les activitats se centren en aspectes essencials en aquesta etapa de la vida com la nutrició, la pràctica d'exercici físic per prevenir caigudes i la higiene personal, entre d'altres.

La propera xerrada, dedicada a la cura de les emocions, tindrà lloc el dimecres 26 d'abril a les 15.30 a l'Espai Montbau de la Fundació Catalunya La Pedrera.

Prop del 22% de la població empadronada a Barcelona té més de 65 anys, una xifra que va creixent any rere any, a la vegada que s'allarga l'esperança de vida. Davant d'aquests canvis demogràfics, cal tenir present l'increment de les necessitats de cura i suport de les persones grans, un col·lectiu cada cop més nombrós però que, tanmateix, pateix actualment un fort aïllament social. Les raons d'aquesta exclusió són diverses, si bé majoritàriament estan relacionades amb la pèrdua d'autonomia i l'augment de les limitacions.

Per combatre aquest aïllament no desitjat, prevenir l'envelliment i promoure els hàbits saludables en aquesta etapa de la vida, fa més d'un any i mig que l'empresa de serveis funeraris Àltima (que a Barcelona gestiona els tanatoris Ronda de Dalt i Sant Andreu – Nou Barris) ha posat en marxa un cicle de xerrades en col·laboració amb la infermera Lourdes Martínez. Es tracta d'unes activitats que es duen a terme a diversos centres i casals de gent gran de la ciutat i que tenen el propòsit de facilitar informació i resoldre dubtes sobre diverses qüestions d'interès per a les persones de més de 65 anys, a més de contribuir a empoderar-les i connectar-les amb altres persones, recursos i eines. Tal com reconeix Sarai Roman, d'Àltima, «com a empresa que acompanya les famílies en dol en un dels moments més difícils de la vida, som plenament conscients dels forts prejudicis de la nostra societat envers tot allò que té a veure amb la pèrdua, la vellesa o l'etapa final de la vida. Per això, creiem fonamental impulsar, des dels barris, activitats que promoguin el benestar físic i emocional de les persones més vulnerables i que n'afavoreixin la visibilització i la inclusió».

El cicle de xerrades d'Àltima, que s'emmarca en la Dècada de l'Envelliment Saludable 2021-2030 de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), aborda temes com el foment de la mobilitat i la pràctica de l'exercici físic per prevenir caigudes, l'alimentació i les necessitats nutricionals en la tercera edat, recomanacions per descansar més bé, la higiene personal i la cura del propi cos, la salut emocional i les últimes vo-

HARMONIA

luntats, entre d'altres. Segons Lourdes Martínez, amb una llarga trajectòria laboral en l'àmbit hospitalari, «encara que cada xerrada se centri en una qüestió diferent, totes estan íntimament relacionades. Ja sigui a través de la promoció d'elements com l'esport o la bona alimentació, el que volem combatre, al cap i a la fi, és el sedentarisme i l'aïllament social». En aquest sentit, hi ha un ampli ventall d'opcions per mantenir una vida activa que repercuteixi en la millora o el manteniment de la salut en la tercera edat. «Quan a les xerrades exposo la importància d'estar actius, no sempre vol dir anar a la piscina o fer ioga. Sovint poso l'exemple de cuinar un brou o un pa de pessic i portar-lo a aquell veí o veïna que no ho pot fer. Cadascú en la mesura del que pugui», explica Martínez, que compta amb més de 43 anys d'experiència, primer com a infermera assistencial en medicina i cirurgia i, posteriorment, com a gestora i directora d'Infermeria a l'Hospital Sant Rafael, càrrec que va exercir fins al 2020, en què va finalitzar la seva etapa laboral. «El fet de poder compartir la meva experiència amb altres persones grans em reconforta i permet donar un sentit a la meva vida, ja que també estic jubilada. Parlar sobre l'envelliment actiu a les xerrades d'Àltima també em serveix a mi».

La necessitat de parlar de les emocions

Àltima va iniciar el cicle de xerrades amb la infermera Lourdes Martínez la tardor del 2021, després d'un any i mig marcat per la pandèmia, en què la situació de soledat i aïllament de les persones grans es va agreujar encara més. «Des del primer moment, hem tingut una acollida molt positiva entre les persones que participen en les xerrades. Ens hem adonat que aquest tipus d'activitats són un al·licient, una motivació i una necessitat per al cos i la ment dels assistents», admet la sanitària, que reconeix que «els casals són un suport molt important per a la societat, sobretot per a les persones grans que, tot i estar bé, se senten soles».

Des de la seva posada en marxa, la iniciativa d'Àltima s'ha dut a terme a diversos casals de gent gran i centres cívics de la ciutat (Can Peguera, Casa Nostra, Pedraforca, Turó de la Peira, Can Verdager, a Nou Barris). La propera xerrada, gratuïta i amb inscripció prèvia a través del telèfon 934 28 05 77, tindrà lloc el dimecres 26 d'abril, a les 16.30, a l'Espai Montbau de la Fundació Catalunya La Pedrera, i tractarà sobre la cura de les emocions, un tema que genera molt d'interès entre les persones grans. «Quan en aquestes converses parlem de depressió o tristesa, hi ha assistents que empatitzen molt, que fins i tot ploren, perquè ho han passat. Són uns moments en què la gent sent que pot treure les angoixes i compartir allò que de debò els preocupa», revela Martínez.

En aquesta línia, és important remarcar que, per a un envelliment saludable, la salut física i mental formen part d'un tot indissociable i que l'una no és possible sense l'altra. Tenir-ne cura és un repte important que requereix un abordatge integral per assegurar que les persones de més de 65 anys, les d'avui però també les del demà, siguin considerades membres actius i valorats a la nostra societat, i que puguin viure amb dignitat i benestar.

ÀLTIMA

AL TEU COSTAT, ARA TAMBÉ A
SANT ANDREU - NOU BARRIS

Tanatori

ÀLTIMA SANT ANDREU - NOU BARRIS

Al nou **Tanatori Àltima Sant Andreu - Nou Barris** ens ocupem de tot, per tal de que tu puguis estar amb els teus éssers estimats en un moment de dol.

El nostre centre, recentment inaugurat a Barcelona, posa al teu servei **quatre sales de vetlla privades** i acollidores, amb espais amplis amb llum natural i un **oratori multiconfessional** equipat amb **pantalles de grans dimensions** per personalitzar les cerimònies.

També oferim:

- La **possibilitat de personalitzar** els serveis funeraris.
- **Diferents nivells de preus** per triar segons les seves necessitats.
- Per la seva major tranquil·litat, **atenció 24 hores al 900 230 238**

ÀLTIMA

Nou Tanatori Àltima Sant Andreu - Nou Barris

Av. de Rio de Janeiro 55, Barcelona | T. 931 93 00 83 | www.altima-sfi.com

AGENDA DE PRIMAVERA-TARDOR

Inscripcions al formulari online i pagament per transferència.
Contacteu amb la Sala Polivalent a salapolivalent@bcn.cat

TALLERS DE PRIMAVERA-TARDOR (Totes les activitats presencials es fan a la Sala Polivalent de Montbau si no s'indica el contrari)				
TALLER	EDAT	TALLERISTA	PREU	HORARI
ENGLISH THROUGH GAMES I	7 a 10 anys	Idiomes Tarradellas	27,72€	Dilluns 17h - 18h
ENGLISH THROUGH GAMES II	3 a 6 anys	Idiomes Tarradellas	27,72€	Dilluns 18h - 19h
DANSA AFRO	Adults	Eddie Ferreira	37,63€	Dimarts 18:30h
IOGA	Adults	Geraldine Ioochea	47,04€	Dimcres 18:30
CAPOEIRA	Infantil	Eddie Ferreira	27,72€	Dimecres 17h
ESCRITURA CREATIVA	Adults	Carmen Simon	56,45€	Dijous 17:45h
SENSIBILITZACIÓ MUSICAL	0 a 3 anys	Gamba Música	48,40€	Divendres 17:30h - 18:15h
				21/04 al 23/06

BIBLIOTECA DE MONTBAU – PROGRAMA LLETRE PETITA – Inscripcions a b.barcelona.m@diba.cat			
BLOC	ACTIVITAT	TALLERISTA	HORARI
EL RACÓ DELS PARES. PRIMERES PASSES	A determinar		Divendres 20 a les 17:30h
LLIBRES A ESCENA	El senyor Borra a la biblioteca	Elena Mesa	Dijous 04/05 a les 17:30h
SAC DE RONDALLES	El vaixell de paper	Marieta Sánchez	Dijous 08/06 a les 17:30h
EL RACÓ DELS PARES. PRIMERES PASSES	A determinar PP		Divendres 27/10 a les 17:30h
LLIBRES A ESCENA	A determinar LLE		Dijous 05/10 a les 17:30h
EL RACÓ DELS PARES. PRIMERES PASSES	A determinar PP		Dijous 27/10 a les 17:30h

PROPOSTES CULTURALS		
ACTIVITAT	EDAT	DATA
ELS 1000 I 1 CONTES	0 a 3 anys	15/04 a les 11h
LES GERMANES ALGARABA	2 a 8 anys	20/05 a les 11h
CONCERT EDUCATIU FINAL DE CURS	0 a 12 anys	16/06 a les 18h
JOCS A LES PLACES	0 a 12 anys	Juliol
TEATRE D'OMBRES	A partir de 3 anys	21/10 a les 11h

FESTIVAL DE NARRACIÓ MONTBAU	Totes les edats	Biblioteca, SPM i ANIN	21/04 a les 18h
FESTA MAJOR DE MONTBAU	Totes les edats	Entitats de Montbau	30/09 al 16/10
PINTURES D'EN-BERNAT PÀMIES	Totes les edats	SPM	18/05 (Inauguració)
PENDENT	Totes les edats	Big Band Montbau	12/05
BIG-BAND MONTBAU	Totes les edats	Big Band Montbau	09/06
CONCERT DE ROCK PELS XUKLIS	Totes les edats	AFANOC	22/04 de 19h a 23h
CONCERT DE ROCK PELS XUKLIS	Totes les edats	AFANOC	27/05 de 15h a 23h
CONCERT DE ROCK PELS XUKLIS	Totes les edats	AFANOC	29/10 de 12h a 15h
CONCERT DE RAP	Joves	JAM i SPM	05/05
ESPECTACLE DE CIRCA AL PATÍ DE LA SALA	Totes les edats	SPM	19/05
CONCERT YEXZA LARA	Totes les edats	SPM	15/06
CABARET INTERCULTURAL "VOLTA ALTRA VOLTA"	Totes les edats	SPM, AFANOC i Diables de Montbau	30/06
CONCERT DE MOURE&DURÁN	Totes les edats	SPM	07/07
JAZZ TAST	Totes les edats	CCCarmel	Setembre
FESTIVAL EMPODERAT	Totes les edats	Casals de barri HG	Octubre
TALLER DE NARRACIÓ (Dins de Narrabau per St Jordi)	Adults	SPM, Biblioteca i ANIN	18/04 a les 17:30h
TALLER DE DANCEHALL	Totes les edats	SPM	02/05
XERRADA AMB BOMBERS	Totes les edats	SPM	16/05 a les 17:30h
CONCURS DE MICRORELATS (Ètica i ciència)	A partir de 18 anys	Biblioteca, SPM, Ressò, Carmen Simon i Jordi Nano	21/04 a la Festa Major
SORTIDA A COLL SEROLA (Nit de la Recerca)	Totes les edats	VdH, Biblioteca i SPM	Setembre
PINTURA AL SEGLE XIX	PONENTS ↴		
ART CATALÀ (LLIMONA)	Monsterrat Lamua	SPM	25/04 a les 17:30h
INDONÈSIA DESCONEGUDA	Natalia Esquinas	Historiadora de l'art	09/05 a les 17:30h
FLAMA CANIGÓ	Jordi Llorenç	Consultor ambiental, guia de natura i viatges	23/05 a les 17:30h
POSTRES DE MÚSIC	Amadeu Carbó	Editor i Autor	06/06 a les 17:30h
	Pere Andreu Jariod	Periodista musical	20/06 a les 17:30h

Activitats familiars

Càpsules formatives

Exposicions

Punt científic

Cicle festiu

Xerrades

Jazz al Gimnazz

Aules d'extensió universitària

Cicle musical

Sala O35

Cabaret Senglar

RECEPTES DE CUINA

DE LES NOSTRES VEÏNES A LA FUNDACIÓ ALBÀ

Montbau compta entre els seus veïns aquells que viuen a les residències que hi ha al barri. Durant la pandèmia, Montbau va ser un dels barris més castigats de Barcelona, com podíem veure dia rere dia a les estadístiques. A la situació d'incertesa respecte a la malaltia s'hi va afegir la desconnexió amb els nostres familiars i veïns; tot plegat va ser un cop molt dur per a molts de nosaltres. Per això volem aportar una notícia alegre, i és que la vida i l'activitat tornen a les nostres residències; un exemple n'és la tasca que han fet a la Fundació Albà per compartir amb nosaltres alguns costums i receptes de cuina.

CARRER HARMONIA

PAELLA COM FEIA MA MARE MARIA AYORA

Ma mare era valenciana i jo vaig aprendre a fer-lo com ella. Era un plat de diumenge, fèiem el vermut en família i després la paella. Ella també ho feia de vegades amb conill i també caragols. Jo explicaré la que feia amb peix i marisc.

INGREDIENTS

2 fils de safrà torrà
2 grans d'all picats
2 tomàquets de pera
ratllats
bajoqueta (mongeta
verda plana)
garrofó
escamarlans
gambes vermelles
musclos fets al vapor
cloïsses fets al vapor
1 sípia mitjana tallada
a trossos petits
arròs rodó
oli
llimona
sal

PREPARACIÓ

1. Posar les cloïsses en un bol amb aigua i sal durant uns 30 minuts perquè deixin anar la possible sorra que tinguin al seu interior.
2. Netejar els musclos sota l'aixeta i retirar-los les algues que puguin tenir.
3. Posar oli d'oliva en una paella gran i saltar les gambes i escamarlans un parell de minuts. Reservar pel final. Igual farem amb la resta del peix i marisc.
4. Sofregir la verdura, l'all i el tomàquet. Fins que estigui tova la verdura.
5. Es barreja el sofregit amb el peix, musclos i cloïsses.
6. Jo aquí li fico l'arròs i li dono un parell de voltes perquè agafi sabor. Aprofito per ficar la sal i el safrà.
7. Afegeixes aigua calenta, si no tens brou de peix, fins als caragols de la paella, deixant coure uns 25 minuts.
8. Quan l'arròs hagi absorbit el brou o aigua, deixar reposar i decorar amb llimona partida per la meitat.

PLAT TRADICIONAL DE GUINEA EQUATORIAL AMB SALSA DE CACAUET

Clara Lobede

i la seva germana Rosa

De plats tradicionals de la meva Guinea Equatorial natal hi ha molts. Truquem a la meva germana que ens ajudarà a decidir alguna.

INGREDIENTS

tomàquet triturat o
sense pell
pollastre
costella de vedella o
carn de vedella per
guisar
pastilla avecrem de
carn
mantega de cacauet
oli
sal
pebre
ceba

PREPARACIÓ

1. En una paella amb oli se sofregeix el pollastre sense pell i tallat o carn i salpebrat prèviament. Si és de vedella primer, es bull perquè estigui tendra. Es reserva.
2. Se sofregeix la ceba fins que estigui tova, el tomàquet, salsa de cacauet (si és un pot gran, mig). En aquest sofregit no se li fica molt d'oli perquè la mantega de cacauet, anirà soltant. Se li posa una pastilla d'avecrem, amb aigua i a foc lent.
3. Es barreja el sofregit amb la carn.
4. El plat es pot acompanyar amb arròs blanc, patates bullides o amb puré.

Montbau, territori Xukli!

Tel.: 932 37 79 79
www.afanoc.org · www.lacasadelsxuklis.org

EN VENDA

(Per jubilació)

Quiosc-papereria-llibreria
Objectes de regal-joguines
Fotocòpies-Lotto-Once-
Targetes de bus-metro
Recargues de telèfon

Pla de Montbau N° 7

TELÈFON: 656 82 38 03

Farmàcia Harmonia 1

Horari de 9 a 21h/365 dies

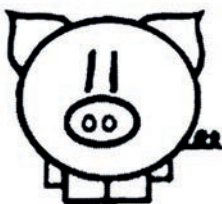
www.farmaciaharmonia1.com

Instagram: @farmaciaharmonia1

Carrer de l'Harmonia 1
08035 Barcelona
934282989 629344683

cansaladeria polleria

CARMEN

C/Àngel Marqués 16-18 - Galerías Montbau
Telf. 93 428 05 61

Su Pastel

ARREGUI

c/ Armonia, 4 · Montbau · Tel. 93 428 22 36

NOTÍCIES

PISTES POLIESPORTIVES MUNICIPALS DE MONTBAU

Les pistes poliesportives municipals de Montbau estan situades al carrer de l'Arquitectura número 15. És un recurs públic per a la pràctica esportiva que es pot cedir a entitats i col·lectius sota demanda.

Les pistes estan dotades de quatre cistelles de bàsquet i dues porteries de futbol sala, espai de graderia, vestidors, il·luminació i aigua.

Les entitats i col·lectius sense ànim de lucre poden fer-ne ús de forma gratuïta; altres entitats han d'abonar el preu públic estipulat. Actualment diferents entitats fan ús de l'espai. Per poder fer servir la instal·lació i/o demanar més informació, es pot trucar al número 600 479 434 o escriure al correu jcosta@llopgestio.cat.

CABARET INTERCULTURAL VOLTA ALTRA VOLTA

Aquest juliol torna el cabaret Volta Altra Volta, que tenia tradició com a festival a la Sala Polivalent, però se li va fer fer una altra volta per convertir-lo en un format de cabaret intercultural. Durant tota una tarda es podran veure actuacions de dansa i música de diversos mons completament diferents entre si. Dalt l'escenari podrem gaudir de dansa afro, música i dansa afrocolombianes, dancehall, swing, contemporani i k-pop.

PRIMER FESTIVAL DE NARRACIÓ ORAL DE MONTBAU: NARRABAU

Aquest abril neix el primer Festival de Narració Oral Narrabau que es durà a terme amb motiu de la celebració de Sant Jordi. El dimarts 18 d'abril del 2023 s'impartirà un taller de narració oral gratuït a càrrec de Josep Lluís Gallardo (narrador oral, president de l'ANIN i fundador del Festival de Narració de Viladecans «Narracans»).

Durant la tarda del divendres 21 d'abril se celebrarà la primera edició del Festival, en la qual els participants del taller faran una mostra dels contes que han treballat, juntament amb un narrador professional invitat.

A més a més, hi haurà algunes sorpreses i s'anunciarà el concurs de microrrelats, inserit dins de Punt Científic. L'entrega de premis d'aquest concurs es durà a terme durant la Festa Major de Montbau 2023. Si en vols saber més detalls, no et perdis la primera edició del Festival de Narració Oral de Montbau!

A càrrec de Josep Lluís Gallardo, Biblioteca de Montbau Albert Pérez Baró i Sala Polivalent de Montbau.

PUNT CIENTÍFIC

El 2022 es va reprendre, amb un format completament renovat, el cicle Punt Científic, que és de gran importància pel que fa a la xarxa i l'acció comunitàries, ja que hi participen gran nombre de persones i entitats del barri: Escola Narcís Monturiol, Hospital Vall d'Hebron, Jordi Díaz (Nano), Biblioteca de Montbau Albert Pérez Baró, revista Ressò de Montbau, Sala Polivalent de Montbau i Carmen Simon (tallerista d'escriptura creativa de la Sala Polivalent).

El cicle està format per quatre activitats anuals, de diferents formats i públics, que giren entorn de la ciència:

La primera inaugura el cicle amb una sortida de vesprada a Collserola per conèixer la flora i la fauna més característiques de la serra amb un guia professional. L'activitat s'insereix dins la programació de la Festa Major i la sortida es fa amb motiu de l'efemèride del 29 de setembre, en què se celebra la Nit Europea de la Recerca.

La segona activitat reuneix estudiants de l'escola Narcís Monturiol i professionals de l'Hospital Vall d'Hebron a la Sala Polivalent, en un matí estructurat per una xerrada i un taller, amb motiu de la Setmana de la Ciència.

La tercera activitat, que es du a terme durant el trimestre d'hivern, consisteix en una xerrada de temàtica científica. Enguany va tenir lloc el 14 de febrer; amb el títol de «Dona i Ciència», s'emmarcava en el Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència, que se celebra l'11 de febrer.

I la quarta i última activitat ocupa el període de cinc mesos comprès entre l'abril i la Festa Major del barri. Durant el Festival Narrabau, que se celebrarà el 21 d'abril amb motiu de Sant Jordi, es presenta un concurs de microrrelats al voltant de la temàtica «Ètica i ciència», obert a tot al barri. Els participants han de tenir de 18 anys en amunt i disposen de dos mesos, des de la presentació del concurs, per redactar els seus escrits, que el jurat examinarà durant els mesos de juliol i setembre. Els guanyadors del concurs es proclamaran durant la Festa Major, en la qual hi haurà un acte d'entrega de premis.

IMATGES QUE VALEN MÉS QUE MIL PARAULES

Text i imatges per
AV MONTBAU

Durant l'any 2022 no hi va haver un sol dia en què, en sortir de casa de bon matí, no ens trobéssim els carrers del barri plens de brutícia i amb escombraries escampades per terra. A més, la sensació era que aquesta situació empitjorava dia rere dia, i les queixes veïnals anaven en augment.

Aquí s'hi barrejaven tres possibles variables:

- Un model de papereres sense sistema d'ancoratge ni tapa, que no eviten que els porcs senglars les puguin capgirar o enfilar-s'hi,
- Manca de contenidors,
- Poc compromís de veïns, veïnes i comerciants/restauradors.

Des de l'Associació de Veïns de Montbau es va anar documentant aquesta realitat: contenidors desbordats, plaga de rates, papereres capgirades amb la brossa escampada, mobles vells al carrer qualsevol dia de la setmana i un llarg etcètera.

Després de diverses reunions es va acordar amb l'Ajuntament el pla d'actuació que es duria a terme. La primera fase, la més urgent, consistia en el canvi de tots els contenidors pels nous models antivessament, una millora condicionada pel fet que els camions només recullen pel costat dret del vehicle. La segona preveia la incorporació de més unitats de reciclatge i, en alguns casos, noves ubicacions. A finals del 2022 el

pla d'actuació s'havia dut a terme. Des de l'AVM considerem que la feina no està acabada i en fem un seguiment per garantir la neteja i la higiene que els nostres carrers mereixen.

Pel que fa a les papereres, s'estan valorant les propostes que ens arriben des de l'Ajuntament per col·locar les més idònies per a Montbau.

Malauradament, amb molta tristesa i frustració, hem vist que la problemàtica persisteix. Arribats a aquest punt, no podem evitar preguntar-nos si no hi podria tenir a veure una falta de civisme de la gent.

Tots coneixem de sobres les normes que hem de seguir per tenir un barri net i ordenat; no entrarem en això. No cal!

Simplement, recordem que com a ciutadans tenim el dret (inclús l'obligació) de queixar-nos, d'exigir, de reclamar eines i actuacions que millorin el nostre dia a dia, però que com a ciutadans també som corresponsables de l'estat dels nostres barris. Si tothom hi fem la nostra part, estem segurs que podrem tornar a gaudir de carrers i places nets, i del barri que ens mereixem!

Ens hem acostumat tant a sentir a parlar de l'antiga Barcelona en termes de Cerdà, la ciutat emmurallada, les viles i el creixement de les edificacions que a poc a poc van anar completant la ciutat, que de vegades sembla que oblidem el passat agrícola i ramader que un dia va estar profundament arrelat en aquest territori.

*Text i imatges per
l'HORT D'EN TOMÀS*

CARRER

TORNANT PEL CAMÍ DE SANT CEBRIÀ, MEMÒRIA D'UNA BARCELONA PAGESA

Però si ens alliberem de la mirada que ens ha construït l'hàbit, és impossible no sorprendre's davant el record fotogràfic, literari o experiencial de la Barcelona pagesa: la xarxa alimentària i vivencial que componien les masies, les cabanes camperoles i els abrics dels pastors. Els camins de terra que unien grans heretats i petites hortes. El terreny conreat, la mina, el canal, la bassa i la riera. Els torrents i els camins de l'aigua. La ciutat abans de la ciutat. El paisatge que va ser natural en una societat que encara mirava la terra com a potencialment fèrtil i viva, i no exclusivament com a bé de mercat.

Tota aquesta memòria fràgil d'un paisatge que desapareix pam a pam sota el ciment, de manera inexorable, encara és prou visible en alguns llocs de la ciutat, amagats en cantonades insospitades i en traçats sorprenents.

També en el teixit de les diferents fàbriques ben travades que componen els murs de les finques, prou antics com per suportar el pas del temps. Volem fixar-nos ara precisament en una d'aquestes cantonades, que dissimula humilment el ressò que tenia temps enrere com a punt de partida del camí de Sant Cebrià. Fent via des de la riera d'en Marcel·lí, en aquesta cruïlla encara segueix en peu el naixement de l'antic camí que, passant entre finques i conreus i cosint un bon nombre de masies en la seva pujada cap a la muntanya, unia la vila d'Horta amb l'ermita de Sant Cebrià i Santa Justina.

D'origens incerts, encara que segons veus expertes podria remuntar-se a una època preromànica, el petit santuari dedicat a Sant Cebrià i Santa Justina va viure el seu apogeu a finals del segle XIX i inicis del XX, un

Aplec al voltant de l'ermita de Sant Cebrià i Santa Justina. al fons, el camí de Sant Cebrià i la masia de Can Ribó, 1955. AMHG

HARMONIA

període al qual ens transporten les nombroses fotografies conservades als arxius municipals que documenten els aplecs, viacrucis i romeries. Fídels, carreters, bandes de música i grups de nens i joves acudien a Sant Cebrià per a les celebracions, i duïen així la festa al bell mig de la muntanya: durant una estona, aquest refugi tranquil i serè de cop i volta vessava vida amb els sons de la gentada.

A l'esquerra la Riera d'en Marcel·lí. A la dreta el Camí de Sant Cebrià, 2023

Si hi ha alguna cosa que pot donar compte dels costums d'una època i d'una societat és conèixer com i per on es feien les comunicacions, quines eren les xarxes de connexió del territori: per on es caminava i per què. En aquells indrets on els motius de profit econòmic són gairebé inexistents, com pot ser la muntanya, la mera desatenció ha contribuït al desdibuixament d'aquestes xarxes. És necessari despertar la preocupació ciutadana i destacar no només la pertinència de fer un projecte de recuperació de memòria de barri al camí de Sant Cebrià, sinó també la seva utilitat, ja que aquesta via comunica i fa present la muntanya des de la ciutat i des del campus universitari, afavoreix la connexió i la trobada i aparta el desús i la inseguretat que porta associada una via sense caminants, plena de culs-de-sac i intransitable. És tasca de tots els veïns tractar de recuperar la memòria fràgil d'una ciutat que va destruir precisament allò que la funda: els espais de pas i de trobada, els camins. És per aquest motiu que llancem una proposta de millora urbanística i recuperació de l'últim tram que arriba a l'ermita des de Mundet, perquè pugui ser objecte de debat i reivindicació de la memòria històrica de Montbau.

En el proper número desenvoluparem aquest itinerari. Des del col·lectiu L'Hort d'en Tomàs us convidem a tots a fer una passejada per conèixer el traçat original del camí i les curiositats que envolten cadascun dels seus indrets passats i presents. Seguiu-nos a Instagram per a més informació sobre aquest esdeveniment: @hortdentomas.

Via Crucis, de camí a l'ermita de Sant Cebrià, 1955. AMHG

FARMÀCIA - ORTOPÈDIA
MONTBAU
 Maite Pérez Sánchez
PLANTILLES - CADIRES DE RODES
FAIXES - LLITS - BASTONS
 Roig i Solé, 7 (al costat de Res. Vall d'Hebron)
 08035 BARCELONA
 Tel. 93 428 01 94 - 654 024 765
 e-mail: perez.sanchez1@cofb.net

Oficina/Taller: L'Harmonia, 11
 08035 - Barcelona
www.sanklar1.com
sanklar1@gmail.com

93 428 29 52

- Fabricació de tot tipus de finestres
- Tancaments metàl·lics
- Persianes, mosquiteres, reixes, ...
- Motorització
- Mampares de bany

La Llaminaera

Restaurant

Especialitats en productes de proximitat
Vedella, pollastre i porc
Gran assortiment d'embotits ibèrics
Tall de pernil a ganivet
Formatgeria selecta
Producció propia

C/Poesia 1 Local 2-6

08035 Barcelona

 623 254 074

Matins

Dilluns a disabte de 7:00 a 14:00

Tardes

Dilluns a divendres de 16:30 a 20:00

Fundació
Catalunya
La Pedrera

La Fundació Catalunya La Pedrera,
per un envelliment digne.

Apunta't al programa de Reforç i Estimulació
de la Memòria i la Salut (REMS).

No t'oblidis de tu!

Millorem la qualitat de vida de les persones grans
en fases inicials d'Alzheimer i altres demències.

I a més, oferim el **Dina en Companyia** per a
persones grans del barri, àpats equilibrats en un
espai de relació i trobada.

Vine a informar-te'n a l'espaiSocial Montbau

c. Àngel Marquès, 14-18 (accés pel carrer Poesia)

934 280 577

bcnmontbau@espaisfcatalunyalapedrera.org

FES QUE EL BARRI CREIXI

Volem aprofitar també per dir que, quan tornem a la normalitat, serà molt necessari que donem suport al teixit comercial de Montbau. És important que anem a comprar als establiments del nostre barri, perquè els caldran la nostra ajuda i col.laboració de tothom; ells en altres moments han ajudat al barri i ara cal que els tornem el favor.

L'AVVM dona suport a la seva tasca, que és necessària pel benestar del nostre barri tant en el present com en un futur, perquè sense comerç no hi ha barri.

AVVM
Associació
de Veïns
i Veïnes
de Montbau
AVVM

associacioveinsmontbau@gmail.com
www.veinsmontbau.org

Ressò de Montbau és un projecte que neix de la voluntat de cohesionar el barri a través d'una publicació col·lectiva. Una revista que ens faci redescobrir el nostre barri, que parli sobre les nostres veïnes i veïns, els nostres orígens i la nostra cultura. Aquesta publicació es redacta i pren forma de la mà d'un grup voluntari de veïnes i veïns obert a tothom que vulgui ajudar a fer créixer el projecte. Contacta amb nosaltres per participar a info@resso.cat i segueix-nos a les nostres xarxes [@ressodemontbau](https://www.instagram.com/ressodemontbau)